

TRADITION OF FORTUNE TELLING WITH THE NAME OF PROPHET AND THREE WRITTEN WORKS ABOUT IT

Peygamber Adıyla Fal Vakıta Geleneği ve Bu Konuda Yazılmış Üç Eser

Традиция гадания с именем пророка и о трёх письмах об этом

Özer ŞENÖDEYİCİ*

Gazi Türkiyat, Bahar 2014/14: 67-104

Özet: İnsanoğlunun gayba ait bilgilere erişme çabası, çok eski dönemlere dayanan bir arayıştır. Bu arayış çoğunlukla dinin bir şubesi ya da din duygusunun gereği olarak kendisine yer edinmiştir. Ancak dinin kendisi tarafından dışlandığı durumda da ona ait materyalleri kullanarak insanları etkilemeye devam etmiştir. İslâm dininde kesin bir şekilde yasaklanmış olsa da falcılar bazı hadisleri kendilerine dayanak göstererek işlerini yapmaktan geri durmamışlardır. Hatta Kurân-ı Kerîm'i dahi bir fal malzemesi olarak kullanmışlardır. Dinî şahsiyetlerin isimleri de bir tür fala malzeme teşkil etmiştir. Büyük çoğunluğu peygamber adlarından oluşan bir tablodan niyet edip bir tanesini seçmek yoluyla bakılan bu falda, dinî şahsiyetin hayatı ve belirgin özellikleri ile fal sahibinin niyeti arasında bir bağ kurulur. Çalışmada bu şekilde tertip edilmiş üç peygamber falı neşredilecek ve onlar hakkında bazı tespitlere yer verilecektir. Bu sayede eski insanların fala yükledikledikleri anlam ve değer biraz daha açıklığa kavuşturulacaktır.

Anahtar kelimeler: fal, peygamber falı, Osmanlı, İslâm, yazma eser.

Abstract: Effort of mankind to reach information about Unseen is a search dating back to old times. The search carved out a niche for itself mostly as a branch of religion and a necessity of feeling of religion. However, it has continued to affect people by using the materials belonging to religion when it was excluded by the search itself. Although it is categorically forbidden in Islam, fortune tellers have not refrained from doing their business by showing reference to some hadiths. Even, they have used the Holy Koran as a material of fortune telling. Names of spiritual personalities have also been used as a kind of material of it. Fortune which is told by selecting a prophet's name from a list by dedicating, a connection is made with the life and characteristics of the prophet and dedication of the visitor. In this paper, three prophets' fortune is going to be issued and some implications are going to be placed. By the way, the meaning and the value that people devote to fortune is going to be clarified a bit more.

Key words: fortune telling, fortune of prophet, Ottoman, Islam, manuscript.

Аннотация: Поиски человека для получения доступа к невидимым знаниям начались ещё в древних временах. Эти поиски нашли себе место в каком то роде религии или же стали необходимостью религиозных чувств. Даже в тех случаях, когда сама религия отрицала её, она продолжала оказывать влияние на людей используя материалы принадлежащих к той же религии. Несмотря на то что гадание в исламе строго запрещается, гадалыцики не воздерживались от гадания указывая на некоторые хадисы, которые якобы их поддерживали. Даже Священный Коран был использован ими в качестве материала для гадания. И имена религиозных деятелей были своего рода материалом для гадания. В данном гадании выбирается одна карточка из таблицы состоящего в основном из имен пророков, устанавливается связь между выбранным религиозным деятелем, его жизненным путем и особенностями с намерениями человека обратившегося к гадалыцику/гадалыцице. В данной

---

* Assoc. Dr., Karadeniz Technical University, Faculty of Letters, Department of Turkish Language and Literature, Trabzon / TURKEY. ozersenodeyici@gmail.com

статье будут опубликованы три пророческие гадания сделанные этим путем и будут рассмотрены некоторые выводы о них. Таким образом, еще раз будет уточнен смысл и ценность гадания в древности.

Ключевые слова: гадание, пророческое гадание, Османлы, Ислам, рукопись

A. FORTUNE TELLING TRADITION

In the time when technique and science did not develop, real causes of natural events, humans devoted their energy they had in order to receive news from future by means of some methods; they created a considerable amount of literature. It is understood from the texts which we receive that tradition of fortune telling substantially attributed to popular culture today and found favor as an entertainment tool and a hobby, had an important place in sociocultural life in the past.

The word "fortune" comes from "(فأل)" in Arabic. It is reported that the word being thought to be used "sign to forthcoming events", can be witnessed in hadiths related with this meaning, and the Prophet Muhammed considered signs prefiguring goodness. For instance, it was among rumours that in a war he interpreted favourably with an unsheathed sword, and he did not take the road which is related with inauspicious names. (MacDonald 1987: 449)¹. Kamus-u Türki lets us know that the word has "luck, good fortune, good fate" meanings, may be it is because of its "positive and auspicious meaning in Arabic. (Şemseddin Sâmî 1317: 978). However, the definition in Mehmed Salâhî Efendi's, Kâmûs-ı Osmânî is assigned to humiliate and dissuade the one interested in this kind of things: "An attempt of a weak minded and uncomprehending one who wants to learn an intended thing by forecasting it showing itself in different forms such as opening a book, looking up a book and horse bean and the result which this attempt signalise. (1322: 177)." Ottoman intellectuals, as Islamic thought required, generally agree on the unnecessary and incorrectness of dealing with prophecy. Nevertheless, these kinds of approaches couldn't prevent fortune's existence and destroy its reputation.

In order to prove their legitimacy, such kind of activities being against religion, reason, and logic in essence, have picked up their materials from the most respectful sources. It is necessary to evaluate the fortunes in which verses and letters of Koran are interpreted or prophet names related to the issue. Considering fortune telling as "sunnah" as in one of mentioned texts indicates fortune tellers have no difficulty in finding holy sources in Islamic World: "It is certain, fortune telling is Sunnah of the prophet Saint Mohammed Rasulallah. Always, tell fortune in the morning and in the evening. Then, you deal with Sunnah (see. 19 Hk 3110/5: 110b)."

¹ It is useful to state this rumour also: Enes Radîy-Allahu 'anh tells: "Rasûlullah aleyhi's-salâtu ve's-selâm said: "There is no contagion and inauspiciousness. I like fortune." His entourage asked: "What is fortune?" "A kind word!" he uttered." Bukhari relates: Rasulallah aleyhi's-salâtu ve's-selâm: "I, he said, like fortune, a kind word." Bukhari, Tıbb 44, 54; Müslim, Selam 113, (2224); Ebu Davud, Tıbb 24, (3916); Tirmizi, Siyer 47, (1615).

Among the old sources, Nev'î Efendi, in his work, *Netâyicü'l-Fünûn*, pointed out that fortune has some benefits though it is forbidden in Sharia. Nev'î Efendi, drew attention to its use as a way of spiritual relief by considering it as human psychology and states: "Thanks to this science, ruined hearts of lovers get rid of sorrows and pains and finds serenity and quietness. Hearts of the ones to join the army will gain belief and strength. Makes the merchants and requestors do their routines with attention and good will. (1995: 235)."² Yusuf Nâbî, wrote the work titled as *Hayriyye* to give some suggestions to his son, pointed out An Ottoman intellectual shouldn't rely on any kind of fortune. The poet stating that every pursuit occurs with Allah's will, does not deny existence of sciences bringing news from the future, however, he expresses there is no actual specialists for them:

*Çünkü takdîr iledür cümle umûr
Âtiye fikrin unut eyle huzûr*

[Find peace when you forget about the future as all matters occur with Allah's willing.]

*Fikr-i müstakbeli pîşîn çekme
Yok yire vesvese tohmın ekme*

[Don't think about future before; don't needlessly plant the seed of doubt.]

*Remlûñ ahkâmını gerçek sanma
Gaybı Allâh bilür aldanma*

[Don't take the judgements of Geomancy as facts, don't deceive yourself, Allah knows Unseen.]

Fenni var ise de üstâdı 'adîm

'İlmi nâkıs sözi kec fehmi sakîm (Nâbî, 1307: 34)

[Fortune has science though it hasn't any master, as for fortune tellers, their knowledge is imperfect, words are lie and intelligence is faulty.]

In every culture, it is possible to witness fortune telling in search of receiving news from the future and guiding the routine no matter it supports or contradicts. Considering that fortune presenting itself as a doctrine of religious belief, attributes to accidental and experimental hadiths; a riot of primitive man against their helplessness for earth, these illogical applications can come into life in more reasonable and innocent way. That is to say, anyone watching it from different angles in summer and winter can make some predictions about certain natural events. For instance, while the sun revolves at a certain angle, rivers can be ascertained running more powerfully. Either, anyone observing a star cluster having a definite position,

² Original form of it: "Ve bu 'ilm sebebiyle hâtır-ı harâb-ı 'uşşâk def'-i hafakân ı ıztırâb kılup fi'l-cümle karâr u sekînet bulur... Ve kulûb-ı ehl-i hurûb âşüfte ve perişân iken itmi'nân u kuvvet hâsıl ider. Ve erbâb-ı ticârât ve ashâb-ı hâcât mesâlih-i mühimmâta teveccüh-i tâmm ve hulûs-ı niyet kılmağa sebeb olur.

can claim he know famine years according to its position. That human being; relying on some signs, take certain events as foreshadowing and precursor of others pave the way for the idea that future can be predicted. It is quite easy to confirm that modern man has same kind of thoughts. One witnessing rain in two days when he is in blue, if he has a tendency of fortune and oracle, may think it is going to rain in the third day. The motive beneath the tendency of "Fortune telling" is, surely, not different. The belief that foreordained can make itself foreseen, and forecasting is possible on the basis of particular symbols supplying fortune tellers with clients in every season. Trust busters adding holy references to the news they give; have surpassed their colleagues in modern period as in every period. In this sense, it is useful to give place to Ayşe Duvarcı's determinations:

"As far as we learn, fortune tellers telling from any book written with archaic letters such as falname and yıldızname, have more clients. Because, this fortune having a religious identity, readable and understandable only by fanciers, has given the impact of "comes true". Furthermore, if fortune teller chooses the way of proving his sayings with hadiths and verses or accidentally using these, making his tellings incomprehensible, demand for him increases and gives the perception that other tellers are wrong but this one always tells the truth.(Duvarcı, 1993: 18)."

In the Ottoman Empire, use of religious materials was not found odd and many books were written on this freedom. As Koran was accepted as the most respected source, it had always been the most distinguished one among fortune telling materials. The issue in the 59th verse in Surah Al- An'am has also an important factor on it: "With Him are the keys of the unseen, the treasures that none knoweth but He. He knoweth whatever there is on the earth and in the sea. Not a leaf doth fall but with His knowledge: there is not a grain in the darkness (or depths) of the earth, nor anything fresh or dry (green or withered), but is (inscribed) in a record clear (to those who can read)." Even prohibiting expressions in Koran can not prevent the curious believers of the idea that knowledge of Unseen is in the holy book. As a result, firstly fortune telling from Koran entered into every gathering place and found favour. Ebussuud Efendi's related fetwa, one of Sheikhu'l Islams in the Ottoman Empire, there is no punishment for fortune telling from Koran and (Sezer, 1998: 13) 10-15 pages of fortune appendix at the end of Korans pressed in Iran, (Pala 1998: 86) indicates that fortune telling being based on holy origin can gain legality and demand easierly.³ It is necessary to consider prophet fortune as an effort of attributing the allegations of prophecy to a holy source.

Auspicious deductions from symbols in Islam dates back to Hadrath Muhammed. When the Prophet saw approaching Suhayl ibn Amr from Quaraysh tribe

³ Taşköprizâde also states in his work, Mevzû'atü'l-Ulûm, Koran fortune is the most famous and respected fortune: "Cümlelerin esahı -ki şer' cevâzına şehâdet ve tecrübe sıdkına delâlet eder- Kur'ân-ı 'Azîm ve Furkân-ı Kerîm ile tefe'ül eder ve bu tefe'ül, sahâbe-i güzîn ve selef-i sâlihînden -ırdıvallahu te'âlâ 'aleyhim ecma'in- menkûldür. Ve mushaftan feth-i fâl etmek turukı kesir ve beyne'n-nâs şehîrdir (1311: 391)

for Treaty of Hudaibiyyah, told his surroundings: "Your work is partially easier." by intending to refer the "mildness, easiness" meaning of the Word "Suhayl" (Duvarcı 1993: 12). It is understood that by considering the meaning of the name sensitiveness to good will was emerged from these kinds of cases. For instance, *Fâl-nâme-i Ca'fer-i Sâdik* recorded with 06 Hk 1893 number took the attention to circles used in fortune telling can be drawn from the names of caliphs, sahibs, tribes, saints, predacious animals, birds, cities. The most ineteresting one of these circles bringing news from future via names shared on columns on those circles is the one seperated for Turkish names. (6a)⁴. Another fortune relying on name exists in 06 Mil Yz A 2615 numbered manuscript. In this fortune, the subject is to reveal the beloved of womanisers. It is interesting that in the text written by the person whose name is Hatmî using famous girl names in that period, tries to identify the desired or the intended lover of the visitor. ⁵ As another type of fortune, prophet fortunes depend on intentions commented in parallel with life stories.

Prophet fortune is mentioned in a classification made according to texts used in fortune telling. Falnames are divided into three according to the TDV Encyclopedia of Islam:

1. Koran falnames
  - a. Falnames based on interpretations of letters
  - b. Falnames based on Koran verses
2. Lot Falnames
3. Falnames designed according to prophet names

It is stressed in the related classification; there are many irrelevant works which can not be included in the classification. (Uzun 1995: 142-145) In fact, falname literature is not exactly presented, it is too difficult to make a classification. It can be assumed when the works in the field reveal all the written materials; categorization in detail may be possible. It is certain that the element "name" will be a title and prophet fortune will be a subtitle in new classifications.

Any kind of fortune is enemy of rational thinking. Actually, every sensible person is aware of the fact that movements of the stars, coffee grounds, or tarot can not tell about the future. The idiom "Neither believe fortune nor stay without It." reflects the contrast between the desire and mentality of learning about future.

Taking into consideration that some great wars in the world history outroke in the circle of fortune and magic; important dicisions were not taken by means of mind

⁴ There exist many works attributed to Cafer-i Sâdik but they had no relation except name resemblance. We are preparing the one mentioned above critically.

⁵ This fortune text is getting prepared to be published by us.

but by cheater fortune tellers, its role in the life of precedents can be understood well. Besides, reveal of these texts which are minded too much in the old World will give clues about the development of human nature. But they shouldn't go beyond being an archaic material and the level of understanding old people.

B. FALNAME TEXTS

I. Bâb-ı Peygamberân 'Aleyhi's-selâm

The first falname is a text in verse recorded as Biz-A5179 at the National Library. It can be thought it addressed to the elite by looking at some indications in the text. Firstly, these miniatures the text written in smooth calligraphy was ornamented. In the miniatures in which important scenes in the well known biographies of the prophets are portrayed, Moses prophet can be seen with his serpent stick. The scene witnesses the time when Moses' stick became a snake at the mountain At -Tur. (see. Taha/20, Neml/10, Kasas/31). It is possible to see the fish with the same name in the miniature about the prophet Jonah. It is understood that someone who does not approve the portrayal of prophets' faces destroyed them. Thus, all the faces of characters in the miniatures were victims of a wet finger. This explains the reason why the chapter about Hadrath Mohammed does not exist. Some expressions prove fortune was written for the rich and bigwigs. To illustrate, couplet in Idris prophet "Padi-shahs will compliment on you/ 'Your enemies will die in grief' is not a prophecy for public. It is obvious that in the chapter of Ishmael prophet, enemies at battle fields are mentioned instead of personal opponents: "Your enemies will no longer beat you / Your felicity will be immortal and never die/ You will be in luck / Your enemies will perish."

Considering that state was run according to suggestions and advices, it is easier to understand the importance of the issue and the positions to which fortune tellers appointed in the eyes of the governors. Historical data already prove the issue. The event which Selim III who don't believe in fortunes in Ottoman Empire brings out how this conjuring having no respecting point took roots in state government and became a tradition: "One day, When Selim III was asked according to which horoscope of two the navy move?' wrote this *hatt-i hümayun* on a small piece of paper: 'Every day belongs to Allah. I never trust on horoscope. Tevekkeltü alallâh, let the navy go on the day which is proper. Even fight on proper day.' However, as it is custom to move according to horoscope on such great days, when another horoscope was presented Selim III, he returned paper writing 'Now that, it is custom, act according to it.' (Aydüz 1995: 180)."

Text within the title of "Bâb-ı Peygamberân 'Aleyhi's-selâm" seems as a chapter of a big falname. According to note written on the text, which was delivered as 24

gold pages it has missing parts of other fortunes in verse. It has also parts dealing with letters in Koran, stars, birds and other wild animals. Totally 25 prophet names are mentioned in the text, and five couplets of explanations per each of them were placed. Meter of the text in mesnevi verse –despite many malfunctions- is “fe’ilâtün mefâ’ilün fe’ilün”. Stylistically, its bearing the features of Islamic literature, makes it a necessity to approach it as a literary text. Some pages of the text where circle used for choosing prophet names does not exist, were identified incorrectly. It was corrected during transcription; no amendment was made on page numbers. While reordering the page numbers, both coherence and “shepherds” located under “b” gold pages, used for following pages were minded. Miniatures in the text were given under the titles they belong.

The situation that selected prophet represent in the text in verse is frequently related to a well known event about him. Cain, and the prophets such as Hud, Jacop, Harun, Zechariah, Saleh, shows negative examples in this context. This negativeness can be explained within the troubles that the prophets witness: Cain was killed by his brother with a stone beat at his head. Jacob lost his eyes after years of mourning for his son. Zechariah was divided in two by his enemies. Oracles that falname includes are based on famous adventures of the prophets.

[11b] **Bâb-ı Peyğamberân ‘Aleyhime’s-selâm**

قال الله تعالى يرزقون فرحين بما اتاهم الله من فضله⁶

Ḳāle Âdem ‘Aleyhi’s-selâm

...

[12a]

Şimdiden girü sen amân bulasın
Çayğudan girü şād-mân olasın
Düşmenüñ ola renc ü zaḫmetde
Çün göre seni nâz u ni’ metde

⁶ The Holy Quran Al-Imran / 170: “They rejoice in the bounty provided by Allah.”

Çāle Şīt ‘Aleyhi’s-selām

Devletüñ dem-be-dem ziyāde olur
Anı gördükçe müdde‘iler ölür

Elüñi ne yire şunarsañ şun
Çün olur devletüñ senüñ eفزün

Devletüñ ‘izzetüñ eyā ‘ākil
Dükelinden artuğ ola bil

[12b]

Çāle Hābīl ‘Aleyhi’s-selām

Sañā çünkim bu fāl geldi ey yār
Kimse ile şavaşmağıl zinhār

Kimsenüñ hātırını yıkma şaқın
Yime haқsuzım kimesne haқın

Hātıruñdan gider beğüm hevesi
Bu hevesden kimesne қılmaz aşşı

و احذرهم ان يقتلوك عن بعض ما انزل الله اليك⁷

⁷ The Holy Quran Al-Munāfiqün / 4: “They are the enemies; so beware of them.”

[13a]

Şadlık kapusını bağlamağıl
Olmağıl sen melül ağlamağıl

Bir nice gün saña şabr görünür
Düşmenüñ olur beğüm gözi kūr

Ḳāle İdrīs ‘Aleyhi’s-selām

İdrīs eydür ki ḫālib olduñ sen
Düşmen üstine gālib olduñ sen

[13b]

Pādişchler saña nazār şalısar
‘Adūlar heb ğazabdan ölıser

Dirilürsin gönül murādınca
Dünyede zehr ü ḳahr dadınca

Devletün gemisini bil götürür
Sāhiline selāmetün yitürür

Ḳāle Nūḫ ‘Aleyhi’s-selām

Eyü fâl geldi saña ey ser-ver
Şād ol zinhâr ey dil-ber

[15a]

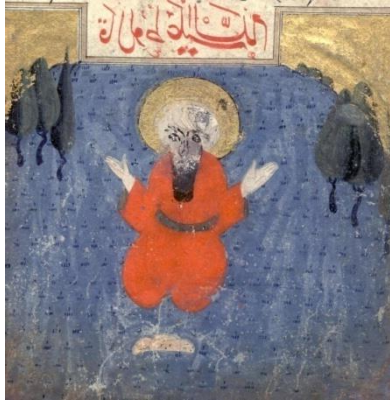
Ḥay[ı]r işle ne iş işler iseñ
Ḥay[ı]r işe hemîşe işler iseñ

Dileğün her ne ki ola hâşıldur
Düşmenün işi cümle bātıldur

Dilirseñ düşmenünle dād eyle
Dilirseñ düstlaruña şād eyle

Cümle ' âlem senün elüne baқа
Devlet ırmağı gökden aқа

Қале Лүт ' Aleyhi's-selām

[15b]

Hîle eyler tapuña düşmenler
Şoñra olur işine peşmânlar

Sefer itmek saña eyü olmaz
Eger eyler iseñ eyü gelmez

Saña şabr eylemek gerek niçe gün
Tâ iğirmi bir idüğün gice gün

Çünkü iğirmi gün saña geçiser
Rağmeti çapusın saña açısar

Çāle İlyās ‘Aleyhi’s-selām

Fālün eyü gelüpdürür ey yār
Gizle hālünü bilmesün ağıyār

[14a]

Ne murāduñ ki var ise dilegil
Tañrı’dan sen dileğünü dilegil

Böyle eyü olur senün hālün
Zire eyü gelüpdürür fālün

Dileğün tohmını eküpdürsin
Niçe gün zağmetin çeküpdürsin

Çāle Dānyāl ‘Aleyhi’s-selām

Fälün eyü gelüpdürür ey selîm
Raḥmet ide saña Kerîm Raḥîm

Rencünî rāḥata mübeddel ider
Ne ki rencün var ise cümle gider

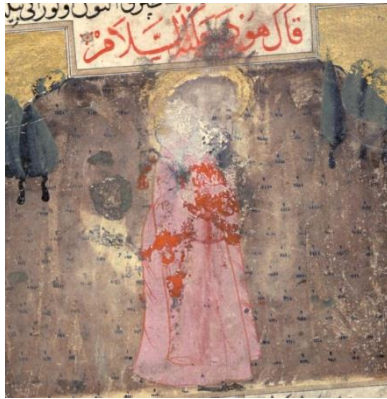
[14b]

Devletün dün [ü] gün ziyâde olur
Eylügün bilîşe vü yâda olur

Düşmenün ni' metin saña vireler
Alalar zaḥmetün aña vireler

Elüne toprağı eger alasin
Toprağ altın olur anı bilesin

Ḳäle Hüd 'Aleyhi's-selâm

Eydivirem saña nedür fālūñ
Bir zamān işe urma sen elūñ

Rūzgāruñ senūñ perişāndur
Niçe gün ʔālī' ūñe noqşāndur

[16a]

Saña şabr cylemek gerek nice gün
Tā 'adūlar ola ʔatuñda zebūn

Sen eger ögüdüm işidürseñ
Pendüm ile eger iş iderseñ

'Ākıbet āhīrūñ sa'īd ola
Hāṭıruñ guşşadan ba'īd ola

Ḳāle Yūnus 'Aleyhi's-selām

Bu fālūñde saña beşāret var
Olşardur saña sa'ādet yār⁸

Olşardur başuña devlet tāc
Pādişāhlar ola saña muḫtāc

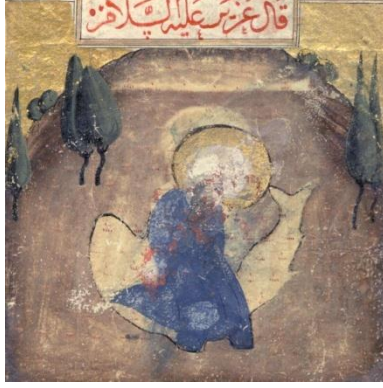
[16b]

Zaḫmetūñ āhīrinde raḫmet olur
Diñlenür cānuñ uş rāḫat bulur

⁸ yār: in text

Şimdiden girü olasıñ dil-şād
Hâtruñ ola ğuşşadan āzād

Ķāle ‘Uzeyr ‘Aleyhi’-selām⁹

Saña bu fāl ĳutludur yavlaĳ
Nazar eyleyise çün Hāĳ

Eyü yüri seni eyü diyeler
Dükeli ĳalĳ ni’ metüñi yiyeler

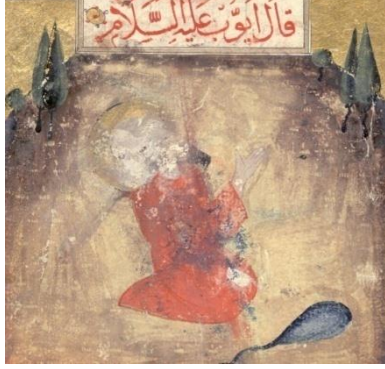
Olduĳuñda eyü sa’ ādetlü
Yılduzuñ olısar sa’ ādetlü

[17a]

Ulu ĳiçi senüñ ĳatuñda gele
Dükeli ĳalĳ seni ulu bile

Ķāle Eyyüb ‘Aleyhi’-s-selām

⁹ Ezra Prophet’s fortune text is 4 couplets.

Çün felekde senüñ şabr görünür
Şab[ır] eyle düşmenüñ ölüğ görünür

Şabr başdan başa belâyı şavar
Tanrı'nuñ kulları belâyı sever

Şabr iden kişi rāhata irişür
Şabrsuz kişi miñnete girişür

[17b]

Şabr eyle benüm sözümi işit
Ne iş eyle dir isem anı it

Tā olasın cihānda ber-ğordār
Hem sa'adet ola senüñle yār

Ḳāle İbrāhīm 'Aleyhi's-selām

Bu felekde nedür diyen maḳşūd
Yılduzun sa'd u ḫālī'ün mes'ūd

Baht u devlet saña olupdur yâr
Bâz-ı ʻizzet elünde eyle şikâr

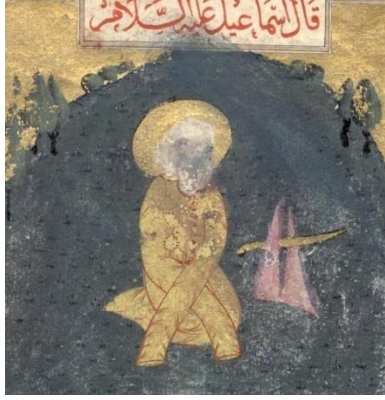
Sefer eyler iseñ mübârekdür
Zîre kim ʻâlîʻ üñ hübrekdür

[18a]

Sefer eylememek daği yigdür
Diler iseñ yüri dilerseñ otur

Devletün atına süvâr olasin
Bu cihân ʻırdüğınca var olasin

Çâle İsmâʻil ʻAleyhiʻs-selâm

Bu fâlünde saña beşâret var
Olsardur saña saʻâdet yâr

Devletün uyhudan olur bî-dâr
Olsarsın cihânda ber-ğordâr

[18b]

Kendüni dileseñ ki şâd olasin
Viresin daği ʻadl ü dâd idesin

Düşmen ayruğ saña zafer bulmaz
Devletün tâze olur u şolmaz

Devletün olsar senün manşūr
Düşmenün olsar senün maḳhūr

Ḳāle İshāk ‘Aleyhi’s-selām

Sana bu fāl yol[1] gösterdi
Ṭāli’ ün buldı ne kim isterdi

Şabr eyle ki bulasın maḳşūd
Şabr eyleyeni sever ma’būd

[19a]

...
Şabrsuz ādemün sa’ ādeti yoḳ
Şabr ile devlete iren kişi çoḳ

Ḳāle Ya’ḳūb ‘Aleyhi’s-selām

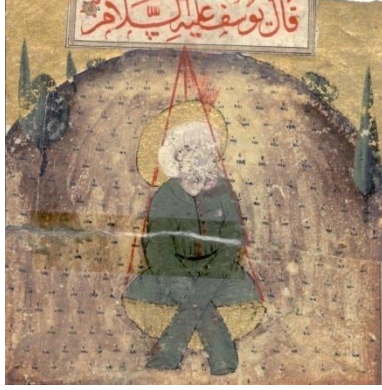
Bu fālün devlete deḡil durur
Düşmenün ḥor u hem zelīl durur

‘İzzetüñ atna süvâr olğıl
Devlet ile hemîşe yâr olğıl

...

[19b]

Ḳāle Yūsuf ‘Aleyhi’s-selām

Fälünün ħālını baña digil
Ṭūṭilik eylegil şeker yigil

Düstlaruñ ola nāz u ni‘ metde
Düşmenüñ ola renc ü miñnetde

[20a]

Şād olasın cihānda sen dā’im
Ḳarşuña devletüñ olur ḳā’im

Dün ü gün ‘izzetüñ ziyāde ola
Düşmenüñ dā’ima piyāde ola

‘Āḳıbetüñ olur senüñ mañmūd
Saña ħāşıldurur heb maḳşūd

Ḳāle Mūsī ‘Aleyhi’s-selām

Her kimüñ ṭālî' inde ola bu fâl
Olmaya görmeye melûl u melâl

Dükeli ḥalk aña iṭâ' at ide
Şâdlık gile ğuşşası gide

[20b]

Devleti dün ü gün mezîd ola
Düşmenlerüñ kûr u Yezîd ola

Ḥaḳ te'âlâ seni emîr eyler
Düşmenüñi saña esîr eyler

Düşmenüñ cümlesi olur maḳhûr
Düstlaruñ cümlesi olur mañşûr

Saña devlet hemîşe yâr olur
Sevmeyen seni ḥor u zâr olur

Ḳâle Hârûn 'Aleyhi's-selâm

Ey fâl ıssı hemîşe şâbir ol
Arı tüt kendüzünü tâhir ol

Qıldıguñ niyyetün senün yaramaz
Şadaqa eyle daħi eyle namâz

[21a]

Sefer eyler iseñ eyü gelmez
Bu sefere varan girü gelmez

Dün ü gün sen du'âya meşgûl ol
Tâ vire rızkuñ saña Allâh bol

Zâkir olub belâya şâbir ol
Tañrı ne kim virürse şâkir¹⁰ ol

[Kâle] Dâvud 'Aleyhi's-selâm

Fâlün eyü gelüpdürür ey yâr

¹⁰ şâkir: şâbir [in text]

Gizle h l ni bilmes n aġy r

Ey  yavuz ne kim iŐlerse 

ŐanıŐub işle iŐ iŐlerse 

T  ol iŐden sa na naŐıb ola

Hem sen n derd ne Őabıb ola

[21b]

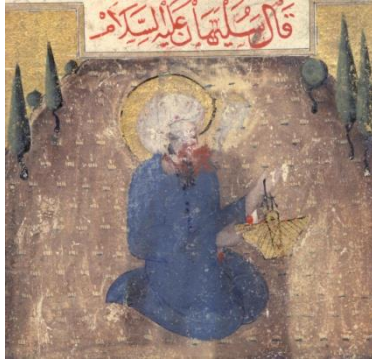
R zg ru n sen n ola  urrem

Y reġe uġramaya ġuŐŐa v  ġam

Şimdiden gir  olmaya za met

Gele  apu a devlet   ni' met

 ale S leym n 'Aleyhi's-sel m

Geldi f l n sen n be-ġ yet  ub

Őaleb cyle ele gir r ma b b

Gitdi senden d keli ġuŐŐa v  ġam

R hata d ndi c mle renc   elem

Ne niyet kim sen eyled n bilesin

Őorġduġu ndan hemiŐe  urtulasın

[22a]

D nyeye olġıl igen maġr r

T  ola d Őmen n heb ma h r

Ne murâduñ ki var hâşıldur
Düşmenüñ ne kılsa bātıldur

Ķāle Zekeriyā ‘Aleyhi’s-selām

Bu fālünde senüñ melāmet var
Hem melāmetliğe delālet var

İveceklik beğüm saña yaramaz
Düşmenüñ gözleri seni görmez

Şabr ile işle iş kim işler iseñ
Şabr ile başla ne ki başlar iseñ

[22b]

Zîre düşmen saña vefâ kılmaz
Nice kim eylik işleseñ bilmez

Bir niçe gün saña şabr görünür
‘Âķıbet düşmenüñ olur gözi kūr

Ķāle Yahyā ‘Aleyhi’s-selām

Bu fālūn devlete qarındurur
Nuşretüñ yâr u hem-nişındurur

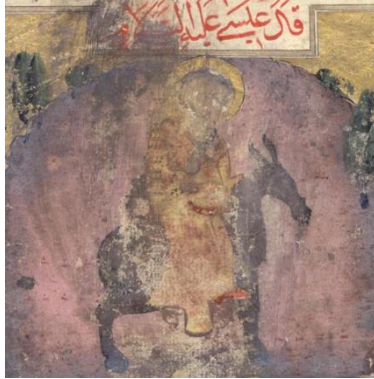
Sana bu fâl kıtlu fâl oldu
Mâl ü ni' met saña helâl oldu

Ol ağaç kim kırumış idi zamân
Girü yaşardı yaprağ oldu hemân

[23a]

[Sen şabır] eyle kim emîr olasın
Dükeli guşşadan emîn olasın

Qāle 'Īsā 'Aleyhi's-selām

Bu fālünde senün mübâreklük
Vardurur dağı bir ulu beğlik

Gerçi kim kıl iseñ vezîr olasın

Ger vezîrseñ yine emîr olasn

Gey başuña sa' âdetüñ tâcın

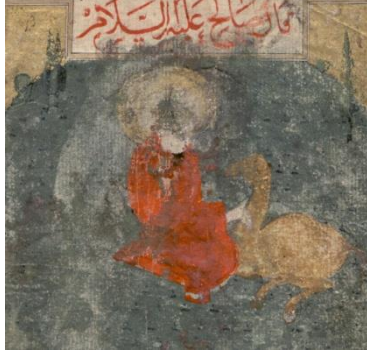
Ûoyurañuz bu dünyânuñ acın

[23b]

Şimdiden girü hiç eğilmegil

Müdde' îler sözün diñlemegil

Ķāle Şālih 'Aleyhi's-selām

Eyü gelmedi fālün ey 'âķil

Sefer eyle olmağıl ĝāfil

Elüñi hiç bir işe şunma şaķın

Gerek ise iraq gerekse yaķın

Bir niçe gün hele sen ķatlangıl

Sen ķanā' at atna atlangıl

II. Fâl-nâme-i Enbiyâ-yı Kirâm 'Aleyhime's-selâm

Fâl-i Enbiyâ, having no literary or aesthetical value, has cultural value in terms of depicting intending ways in these kinds of fortunes. In Introduction chapter, there exist some religious duties which must be done before fortune telling. Firstly, two rakats of namad must be performed, ten times of repentance, ten Salawats, prayers for great prophets' souls and Al- Fatiha and ask for help from their souls. Secondly, eyes are closed and a name was selected from the circle of prophets. They signal whether the good will will happen or not.

First name was given to Hadrath Mohammed; no fortune text was placed under this title. It was mentioned that fortune telling is Sunnah and it is necessary to have good will. These expressions, are probably suggesting the visitor to intent again. The text in which 22 prophet names exist, has various prophesies, suggestions, and predictions. Some judgements are very precise. For instance, sentences such as “ A thing comes to you in three or four days.”, “Community gossips behind your back.” reflects excuses for people’s not believing in fortunes, they are judgements affecting people’s life negatively. Some sentences are very strident as if scolding the visitor: “you always deal with inconvenient works. Beware of Allâh, get rid of naughtiness and vanity desires.” or “Beware of Allah and give up vanity ideas”. It is stressful that ayats and hadits are used in fortune texts.

It is seen Bâb-1 Peygamberân ‘Aleyhi’s-selâm ve Fâl-nâme-i Enbiyâ-yı Kirâm, has similar comments on some prophet names, and some different ones. For example, Cain, Hud, and Zechariah are symbols of negative results; it is interesting they reach different results in David and Idris prophets’ chapters. Daniel and Seth prophets do not exist in prose but in verse form of falname Luqman is not included. (May be it is because of loss of gold page).

Four copies of Fâl-nâme-i Enbiyâ-yı Kirâm were identified by us. These are¹¹:

1. Çorum Hasan Paşa Public Library of Manuscripts 3110/5 [Tefe’ül-nâme-i Enbiyâ ‘Aleyhime’s-selâm – is symbolized as Ç in the paper.]

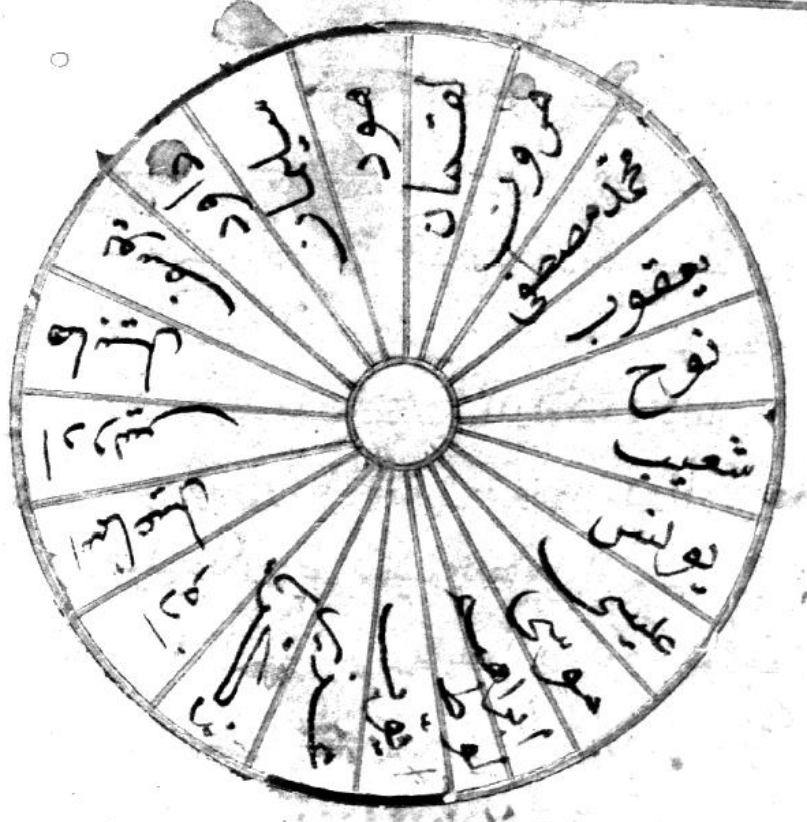
2. Ankara National Library Manuscripts 06 Mil Yz FB 592 [Bâb-1 Fâl-nâme-i Enbiyâ-yı Kirâm ‘Aleyhimes’selâm – Abbreviated as M1 in the paper.]

3. Ankara National Library Manuscripts 06 Mil Yz B 690/14 [Bâb-1 Fâl-nâme-i Enbiyâ-yı Kirâm ‘Aleyhime’s-selâm – Appears as M2.]

4. National Section of Bursa İnebey Manuscript and Old Print Works 4325 [Fâl Bihî Hâzâ Kitâb-ı Muhammed - Ali Abbas Çınar published it which is understood to have been copied as an article in Ad. 1896, not very long ago(1987: 10-21). This work was not used while showing the differences of the copies.]

In the three copies taken into consideration nasal n letter (ن) was sometimes mistaken with nun (ن) letter. A gold page is missing in M1 copy.

¹¹ Detailed versions of manuscripts can be seen on www.yazmalar.gov.tr

[Ç 110b, M1 337b, M2 2b] Fāl-nāme-i Enbiyā-yı Kirām ‘Aleyhime’s-selām¹²

Bismillāhirrahmānirrahīm

الحمد الذى لا يعلم الغيب الا هو ولا يطلع الى القلب الا هو و من [M1 338a] ارضى اطلعه على سر من حكمة و خزان من عظيم قدرته و الصلوة و السلام على محمد الذى جعل الله على حلف عظيم و على احواله من الانبياء و مرسلين و على اللهم و اصحابهم اجمعين

Ve ba‘dehū ma‘lūm ola ki bu fāl enbiyā-yı ‘ızām fālidür¹³. Gāyet mücerredür. Her ne mühim için görilse ‘aynı vāqi‘ olub¹⁴ taḥallūf eylemez. Keyfiyet-i ‘ameli¹⁵ şöyledür ki pāk āb-dest alub iki rek‘at namāz kılasın ve ḥāṭırında niyyetüni ṭutasın. Ba‘dehū on kerre¹⁶ istiğfār, on kerre¹⁷ şalavāt-ı şerīf¹⁸ 19 getüresin ve cemī‘-i enbiyāullāh²⁰ ervāhına du‘ā idüb

¹² Fāl-nāme-i Enbiyā-yı Kirām ‘Aleyhime’s-selām: Tefe’ül-nāme-i Enbiyā ‘Aleyhime’s-selām in Ç

¹³ fāl enbiyā-yı ‘ızām fālidür: fāl-i enbiyā ‘ızām fālidür in Ç

¹⁴ olub: olur in M2

¹⁵ ‘ameli: nonexistent in M2

¹⁶ kerre: kez in M1, n. e. in M2

¹⁷ kerre: kez in M1, n.e. in M2

fātiḥā okuyasın ve ervāḥ-ı [Ç 111a] ṭayyibelerinden istimdād taleb eyleyesin²¹. Ba‘dehū gözün yumasın²² ve andan²³ ṣehādet barmağınla bu²⁴ dā‘ireye başasın. Her kaṅgı nebīnūn ism-i ṣerīfī üzerine geldiye anı aṣağıda arayub bulasın²⁵.

Ḥazret-i Muḥammedü'l-Muṣtafa şallallāhū ‘aleyhi ve sellem²⁶: Ma‘lūm ola ki fāl ṭutmaḳ Ḥazret-i Muḥammedü'l-Muṣtafa²⁷ Resulallāh’un²⁸ sünnetidür. Her dā‘im şabāḥ u aḥṣām fāl ṭutasın, andan soñra ğayrı sünnete²⁹ meşğul olursın³⁰. İmdi gerekdür ki fāl ṭutcaḳ eyü niyet idesin. Ḥatıruñ ğayrı nesne ile meşğul itmeyesin. Ḥazret-i Resül buyurmuşdur ki: ³¹ *أَمَا الْأَعْمَالُ بِالنِّيَّاتِ*

İsmā‘īl ‘aleyhi’s-selām: Sen endiṣe ne³² çekersin? Ḥaḳ subḥānehū ve³³ te‘ālā saña her ğamdan feraḥlar virdi. Mīn-ba‘d kārūn bülend olub eylüğe döndi ve bir kimseden³⁴ saña eylük ve sevinmek³⁵ irişür³⁶ ve saña kaḅi devlet yüz ṭutdı.

Loḳmānu'l-Ḥekīm: Dükeli [Ç 111b] işlerūn murāduñ³⁷ üzere ḥāşıl³⁸ oldı. Ziyāde rızḳ u devlet saña³⁹ yüz ṭutdı. Gözün aydın olsun⁴⁰. Şol nesne ki Ḥazret-i Rabbü'l-‘Alemin’den⁴¹ isterdüñ, āsānlık ile saña geldi, irişdi⁴² [M1 338b] ve murāduñ el virüb⁴³ baḥt u devletüñ uyḫudan⁴⁴ uyandı. İnşāallāhu te‘ālā⁴⁵, ‘aẓīm şāḥib-i devlet olasın.

¹⁸ ṣerīf: n.e. in M2

¹⁹ şalavāt-ı ṣerīf: şalavāt in M1

²⁰ enbiyāullāh: evliya-yı ‘ıẓām in Ç

²¹ taleb eyleyesin: idesin in Ç, M1

²² yumasın: yumub in M2

²³ ve andan: n.e. in Ç and M2

²⁴ bu: aṣağıdaki in M2

²⁵ Her kaṅgı nebīnūn ism-i ṣerīfī üzerine geldiye anı aṣağıda arayub bulasın: ve ne dilediyse okuyub göresin ve maḳşuduña irişesin Ç, her kaṅgı nebīnūn ism-i ṣerīfleri üzerine gelürse bālāda anı bulub oḫuyasın ve ‘amel ḳılasın ve murāduña irişesin, amin in M2

²⁶ şallallāhū te‘ālā ‘aleyhi ve sellem: şallallāhū ‘aleyhi ve sellem n. e. in M1, Ç.

²⁷ Muḥammedü'l-Muṣtafa: n. e. in M1 and M2.

²⁸ Resülullāh’un: Resülullāh in M2

²⁹ sünnete: nesneye in M1

³⁰ olursın: olasın in M1, andan soñra ğayrı sünnete meşğul olursın: n. e. in M2

³¹ Hadith: “Actions are according to intentions.” **Buḳḥārī, Bed’ü'l-Vahy 1, İtk 6, Menākıbu'l-Ensār 45, Nikāḥ 5, Eymān 23, Hiye 1; Müslim, İmāret 155, (1907); Ebu Dāvud, Talāk 11, (2201); Tirmizi, Fedāilu'l-Cihād 16, (1647); Nesāi, Tabāret 60, (1, 59, 60).**

³² ne: ki in M1, n.e. in M2

³³ subḥānehu ve: n. e. in M2

³⁴ kimseden: kimesneden in M1

³⁵ ve sevinmek: n. e. in Ç

³⁶ irişür: irişüb in Ç

³⁷ murāduñ: murādların maṭlūbuñ in M2

³⁸ ḥāşıl: n.e. in Ç and M1

³⁹ n.e. in M2

⁴⁰ olsun: olsun ki in M1

⁴¹ Rabbü'l-‘Alemin: Rabbü'l-‘İzzet in M1

⁴² irişdi: n.e. in M2

⁴³ ve murāduñ el virüb: murādlar el virdi in M2

⁴⁴ uyḫudan: n.e. in M2

⁴⁵ te‘ālā: n.e. in M1

Hüd ‘aleyhi’s-selâm: Dâ’im münâsib olmaz işlere meşgûl olursın. Allâh te‘âlâdan havf eyle, hüş⁴⁶ u elüni yaramazlıktan kes ve bâtıl hevâdan geç, düştüğü Hazret-i Hağ ile eyle, tâ kim seni belâdan emîn eyleye ve nice günden sonra tâlî‘ ünden nuhûset gider. İşün [M2 3a] kemâle irişüb⁴⁷ şâd olursın, inşâallâhu te‘âlâ.

Süleymân ‘aleyhi’s-selâm: Bir nesneye endîşe çekersin ve ol cihetden gönlün tardı ve Hazret-i Hağ cânibini unutduñ. İmdi gönlünü Allâh te‘âlâ ile eyle⁴⁸ ve kâr-ı bâtıldan dön, tâ kim⁴⁹ ‘an-karîb inşâallâhu te‘âlâ hayr ile murâd u mağşûduña⁵⁰ irişesin.

Dâvûd ‘aleyhi’s-selâm: Bir kimsenün düstlüğü cihetinden endîşe çekersin. Gâfil olma kim bir⁵¹ cemâ‘at senün arduñdan haberün yog iken güft-güñi⁵² iderler. Şadağa vir [Ç 112a] ki şadağa çok belâ def‘ ider ve cümle murâda⁵³ irişdürür ve gönlünü dâ’im Hazret-i Hağ ile⁵⁴ eyle ki cümle düşvâr işi⁵⁵ hayra döndüren oldur⁵⁶.

Yûsuf ‘aleyhi’s-selâm: Senün⁵⁷ fâlün eyü geldi. Saña⁵⁸ hayr u hürremlük vardır. Gözüñ aydın olsun. Devlet ü sa‘âdet ve kâm-rânlığ ile saña çok ni‘met ü rızık⁵⁹ geliyor ve bir hâtün sebebiyle⁶⁰ sürür u neşât u hayr geliyor ve⁶¹ çok kimse⁶² senün elün altında olsalar⁶³ gerekdir. Şol hâdden ki⁶⁴ devletün efvün⁶⁵ ola, saña çok kimesne hâsed eyleye⁶⁶.

Hâbîl: Bir bâtıl iş için endîşe idersin. Hazret-i Hağ’dan korğ ve ol kârdan ferâğat eyle. Zîrâ⁶⁷ Hazret-i Hağ buyurur⁶⁸: ⁶⁹ ان الله لا يغير ما بقوم حتى يغيروا واما بانفسهم. ya‘nî Hağ te‘âlâ bir kavme zulm idüb anuñ ni‘metini elinden almaz, tâ kim anlar yaramazlığa mübâşeret idüb hâllerin tağyîr eylemedükçe⁷⁰ ve erbâb-ı arzuñ [M1 buradan itibaren eksik] sözlerin dinleme ve cemî‘-i kârûnda Hazret-i Hağ’a mu‘temed ol.

⁴⁶ hüş: korğ in M1, n.e. in M2

⁴⁷ irişüb: irişür in M1

⁴⁸ eyle: eylesin in M2

⁴⁹ dön, tâ kim: geç kim in M2

⁵⁰ mağşûduña: mağşûda in Ç

⁵¹ kim bir: biraz in Ç, M1

⁵² güft-güñ: güft-gü in Ç, M2

⁵³ murâda: ferâha in Ç

⁵⁴ Hağ ile: Hağ’a in Ç

⁵⁵ işi: işüni in M2

⁵⁶ döndüren oldur: döndüre in M2

⁵⁷ senün: saña senün in M2

⁵⁸ saña: n.e. in M2

⁵⁹ ü rızık: n. e. in Ç and M1

⁶⁰ bir hâtün sebebiyle: n.e. in M2

⁶¹ u hayr geliyor ve: n. e. in M2

⁶² kimse: kimesne in M2

⁶³ olsalar: olsa in Ç, M1

⁶⁴ ki: n.e. in Ç and M2

⁶⁵ efvün: n. e. in M2

⁶⁶ saña çok kimesne hâsed eyleye: çok kimesneler hâsed eyleyeler in M2

⁶⁷ zîrâ: n. e. in Ç and M1

⁶⁸ buyurur: buyurdu in Ç

⁶⁹ Kurân-ı Kerîm Ra’d/11: “Surely Allah changes not the condition of a people, until they change their own condition.”

⁷⁰ hâllerin tağyîr eylemedükçe: hâletlerin tağayyür itmeyeler in Ç, M1

Yünus ‘aleyhi’s-selâm: Murâduña vâsıl olub devlet ü sa‘âdete irişinceye kadar⁷¹ çok elem⁷² çekdüñ. Bi-ğamıllâh sonra maqşûduña irdüñ. Ğam yime [Ç 112b] Birkaç gün içinde saña bir haber irişür ve Haq te‘âlâ saña helâlden⁷³ bir nesne naşib eyler ve Ğam u endîşeden fariğ olursın ve murâduña irişürsün.

Âdem ‘aleyhi’s-selâm: Şübhe ve teşvîşi çekme ki fülân⁷⁴ işi itsem mi itmesem mi diyü⁷⁵ Allâh te‘âlâya tevekkül eyle. Ol niyet itdügün⁷⁶ nesneyi işle. Ol gönlünde tutduğun murâd sürür olur⁷⁷ ve hayr ile müyesser olur, Ğam u elemden⁷⁸ halâş bulursın⁷⁹, sevinürsün ve düstlaruñ dañi cümle şādân olur⁸⁰, düşmenleruñ cümle kūr olur ve her gün muttaşıl hürmet ü devlet ü ‘izzetüñ ziyâde olsa⁸¹ gerekdür. Şol vech ile ki halk aña⁸² hâsed ideler ve cümle işler murâd⁸³ u maqşûduñ üzere hâşıl ola bi-‘inâyetillâhi te‘âlâ.

[M2 3b] **Hârûn ‘aleyhi’s-selâm:** Ma‘lûm idin ki baht [u] devletüñ eyüdür. Murâduña irişürsün. Havf itme ve nice cemâ‘at senüñ güft-güñ iderler, Ğam yime, hâzer görmezsin. Anlaruñ sözlerin kulağıña koyma. Elem çekme⁸⁴, kâr⁸⁵ senüñ murâduñ üzere olur ve yine anlardan⁸⁶ bi-‘inâyetillâhi te‘âlâ⁸⁷ saña şād [u] hürremlük irişür ve bu olduğun yıl, geçen yıldan eyü olsa gerekdür.

Zekeriyyâ ‘aleyhi’s-selâm: Gönlünden yaramaz, olmaz, bâtil fikri [Ç 113a] gider, tâ kim dükeli Ğamlardan halâş u necât bulasın⁸⁸ ve maqlûbuña vâsıl olasın. Andan sonra Hâzret-i⁸⁹ Haq saña bir devlet vire ki sen⁹⁰ andan şād u hürrem⁹¹ olasın ve işüñ kemâle irişe ve gönlündeki maqşûda⁹² irişesün.

‘Uzeyr ‘aleyhi’s-selâm: Beşâret olsun ki saña şād u hürremî ve ‘ıyş u zevk ü şafâ yüz tutdı ve işüñ kemâle⁹³ irişdi. Gözüñ aydın olsun ve şol işlerden ki sen ümidüñ kesmiş idüñ ol cümle hayr ile hâşıl oldı ve her ne ki işlemek isterseñ ikdâm eyle, müyesser olur ve her kim ki

⁷¹ irişinceye kadar: irişince in Ç, M1

⁷² elem: keder in M2

⁷³ helâlden: hâlden in Ç, M1

⁷⁴ fülân: şu in M2

⁷⁵ diyü: n. e. in M2

⁷⁶ itdügün: kılduğun in Ç, M1

⁷⁷ murâd sürür olur: murâda süvâr eyle in Ç, M1

⁷⁸ Ğam u elemden: ve kederden in M2

⁷⁹ bulursın: olursın in M2

⁸⁰ cümle şādân olur: sevinürler in M2

⁸¹ olsa: n.e. in M2

⁸² aña: n. e. in M2

⁸³ murâd: murâdı in M2

⁸⁴ hâzer görmezsin. Anlaruñ sözlerin kulağıña koyma. Elem çekme: n. e. in M2

⁸⁵ kâr: kârüñ in M2

⁸⁶ anlardan: n. e. in M2

⁸⁷ te‘âlâ: n.e. in M2

⁸⁸ bulasın: olasın in M2

⁸⁹ hâzret-i: n. e. in Ç and M1

⁹⁰ sen: n. e. in M2

⁹¹ hürrem: ferağ-nâk in Ç, M1

⁹² maqşûda: maqşûduña in M2

⁹³ işüñ kemâle: iş kemâline in M2

senün haqqında düşmenlik idüb yaramazlığa kaçd iderlerse yaramazlık kendü başına döner⁹⁴ ve cümle düşmenlere zafer bulursın⁹⁵.

Eyyüb ‘aleyhi’s-selâm: Hâtırunda nice müddetdür ki idersin, saña⁹⁶ fâ’ide ve ziyân var midür ve bu huşûşdan muhkem⁹⁷ endişe çekersin. Göñlüni hoş tut ki tâc-ı devlet başuña kondı ve nice müddet taleb itdüğün şey⁹⁸ şimdi elüne girdi ve gamlardan⁹⁹ hâlâş bulub maqşûda irişdüñ ve düst düşmen cümle¹⁰⁰ saña muhtâc oldılar. Yüri dâ’im¹⁰¹, Hâzret-i [Ç 113b] Haqq’a tevekkül eyle. Her gün yokluk görmezsin. İnşâallâhu te’âlâ¹⁰².

Lût ‘aleyhi’s-selâm¹⁰³: Endişe tutduğun işe şabr eyle, ‘acele itme. Hâzret-i Haqq’a tevekkül ü münâcât eyle, tâ kim bu hâlden şoñra şabr ile¹⁰⁴ murâduñ hâşıl ola.

İbrâhîm ‘aleyhi’s-selâm: Şâhib-i fâl endişe ve gam çekme. Hâzret-i Haqq saña şol deñlü¹⁰⁵ ni’met vire ki lâ-yu’ad u lâ-yuḥşî¹⁰⁶ ve gamlardan feraḥa irişesin¹⁰⁷ ve kurduğundan emîn olasın ve cümle işlerün hayr ile hürremlük ile müyesser ola¹⁰⁸. Ma’lûm ola ki Hâzret-i İbrâhîm-i Hâlîlullâh’uñ fâli senün tâli’üne geldi, gerekdür ki niyyetüñi hâlîş¹⁰⁹ idesin, tâ kim cümle murâduñi Hâzret-i Haqq luḥfından hayr ile müyesser eyleye. Âmin¹¹⁰. Kâle’n-nebî ‘alehi ve sellem¹¹¹: ¹¹²أَنَا الْأَعْمَالُ بِالنِّيَّةِ [M2 4a]

Müsi ‘aleyhi’s-selâm: Beşâret kim sa’âdet¹¹³ tâcını başuñuñ¹¹⁴ üzerüne koyduñ. Saña cümle gamlardan feraḥ hâşıl olsa gerekdür ki gice gündüz¹¹⁵ endişe çekersin ki bu niyyet tutduğün¹¹⁶ nesne hâşıl olur mı olmaz mı diyü gam yime işün elüne döndi. Çok kimesne saña

⁹⁴ döner: gelür in M2

⁹⁵ zafer bulursın: ğalib olursın in M2

⁹⁶ saña: ‘acabâ in M2

⁹⁷ muhkem: fikr ü in M2

⁹⁸ itdüğün şey: itdüñ in Ç, M1

⁹⁹ gamlardan: gamdan in Ç, M1

¹⁰⁰ cümle: n. e. in M2

¹⁰¹ dâ’im: n.e. in M2

¹⁰² inşâallâhu te’âlâ: n.e. in Ç and M1

¹⁰³ Lût ‘aleyhi’s-selâm, after İbrâhîm ‘aleyhi’s-selâm in M2.

¹⁰⁴ şabr ile: n. e. in Ç and M1

¹⁰⁵ deñlü: kıadar in M2

¹⁰⁶ lâ-yu’ad u lâ-yuḥşî: kıyâsa gelmez in M2

¹⁰⁷ gamlardan feraḥa irişesin: gamdan feraḥa iresin in M2

¹⁰⁸ hürremlük ile müyesser ola: hürremlüğe iresin in M2

¹⁰⁹ hâlîş: eyü in M2

¹¹⁰ âmin: n.e. in Ç ve M1

¹¹¹ Kâle’n-nebî ‘alehi ve sellem: Şallallâhu te’âlâ ‘aleyhi ve sellem in M2

¹¹² Hadîth: “Actions are according to intentions.” **Bukhârî, Bed’ü’l-Vahy 1, Itk 6, Menâkıbu’l-Ensâr 45, Nikâh 5, Eymân 23, Hiyel 1; Müslîm, İmâret 155, (1907); Ebu Dâvud, Talâk 11, (2201); Tirmizi, Fedâilu’l-Cihâd 16, (1647); Nesâî, Tahâret 60, (1, 59, 60).**

¹¹³ sa’âdet: saña sa’âdet in M2

¹¹⁴ başuñuñ: n. e. in Ç and M1

¹¹⁵ gündüz: gündüzden in M2

¹¹⁶ tutduğün: tutduğum in M2

muṭîc̄ olsalar gerekdür ve dükeli [M1 339a] kârlar¹¹⁷ murâduñ¹¹⁸, maqşûduñ üzere hâşıl olur. Min-ba' d gâmdan fâriğ ol ve hayra yüz tüt. [Ç 114a]

İsâ 'aleyhi's-selâm: Çok elemeler çekdüñ. Şimdilik Hazret-i Haqq'a gerekdür ki¹¹⁹ şükr idesin ve şabr¹²⁰ idesin. Hazret-i Haqq'dan mu'âvenet¹²¹ taleb eyle ve şabr it¹²² ki seni a'dâ şerrinden emîn eyleye. Zîrâ bir nice kimse¹²³ senüñ güft-güñ itmekdedürler. Hazret-i Haqq'dan mercüdur ki seni luḫfından şerr-i a'dâdan maḫfûz¹²⁴ eyleye. Âmin¹²⁵.

İdrîs 'aleyhi's-selâm: Bu fânî dünyâ kimseye qalmaz¹²⁶. Sen gönlüne¹²⁷ şu kadar¹²⁸ fikr ü teşvîş şaldüñ ki seni kem eyledi. Allâh te'âlâdan¹²⁹ korq ve bâtıll fikrden vâz gel. Hazret-i Haqq'a dön. Meded-kârluğı andan iste ve dâ'im ism-i cemîlini dilüñden qoma, tâ kim vâşıl-ı murâd olasın.

Şu'ayb 'aleyhi's-selâm: Çok endîşe çekdüñ ki n'eyleyem, nice¹³⁰ idem. İmdi gönlünü hoş tüt ki Hazret-i Haqq'ıñ taqdîrinde olacaq olur. Saña beşâretdür¹³¹ ki bu¹³² niyyetünde saña küllî hayr vardır¹³³ ve ziyâde rızq u ziyâde¹³⁴ râhat vardır ve Hazret-i Haqq¹³⁵ saña çok yıl 'ömr virür ve üç dört gün¹³⁶ içinde saña bir nesne gelür, vâşıl olur. Mesrûr olub murâda vâşıl olursın.

Nüh 'aleyhi's-selâm: Gâm u elem çekme ki saña düşmen olanlar 'azîm renc ü miḫnetlere mübtelâ [Ç 114b] oldılar. Senüñ tâli'üñ şa'iddür¹³⁷, kârüñ bülenddür, sonuñ hayrdur. Şaña 'avn-i Hudâ yârdur¹³⁸. Mekk-i düşmen saña¹³⁹ kâr eylemez ve şol nesneyi¹⁴⁰ ki gönlünde tutarsın, hâşıl olur.

¹¹⁷ kârlar: kâr in M2

¹¹⁸ murâduñ: murâd in M1, M2

¹¹⁹ gerekdür ki: n. e. in M2

¹²⁰ şabr: hayr in Ç

¹²¹ mu'âandnet: mu'âandnet ve yardım in M1, M2

¹²² ve şabr it: n. e. in Ç and M1

¹²³ kimse: kimseler in M2, Ç

¹²⁴ şerr-i a'dâdan maḫfûz: seand, a'dâdan muḫâfaza in M2

¹²⁵ âmin: n. e. in Ç and M1

¹²⁶ qalmaz: bâkı qalmaz in M2

¹²⁷ gönlüne: gönlünde in Ç, M1

¹²⁸ kadar: denlü in M2

¹²⁹ Allâh te'âlâdan: Hazret-i Allâh'dan in M2

¹³⁰ nice: ne in Ç

¹³¹ beşâretdür: beşâret in Ç, M2

¹³² bu: n. e. in Ç

¹³³ niyyetünde saña küllî hayr vardır: niyyetde küllî hayr in M2

¹³⁴ ziyâde: n. e. in Ç

¹³⁵ Haqq: Allâh in M2

¹³⁶ gün: günün in M1, M2

¹³⁷ sa'id: sa'd in M1

¹³⁸ yârdur: yâridür in M1

¹³⁹ saña: n. e. in M2

¹⁴⁰ nesneyi: nesne in Ç, M2

Ya'kūb 'aleyhi's-selām: Ey fāl şāhibi gözün aydın¹⁴¹ olsun ki saña¹⁴² devlet ü baht yüz tutdı. Cümle ğamlardan ħalāş bulduñ¹⁴³. Gönlüni hoş tut ki bu yılıñ senüñ geçen yılıñdan¹⁴⁴ ħayrludur. Düstlaruñ şāddur ve [M2 4b] a' dālaruñ nā-şāddur¹⁴⁵ [M1 339b] ve cümleten murād u maqşūduñ bi-taqdīr-i Ĥudā¹⁴⁶ ħāşıl u müyesserdür¹⁴⁷.

III. Prophet Fortune (Text is untitled.)

It is in Ali Emirî Şeriyye Section of National Library 549 number. 35 religious figures exist. All of the names in the list are not prophets. Four caliphs who are important figures in Islamic culture (Abu Bakr, Umar ibn al- Khattab, Uthman ibn Affan, and Ali ibn Abi Talib) and two martyr sons of Hadrath Ali (Hasan, Hussein) were added to fortune text.

Under the names in a square divided in columns and lines, it was informed what they signal. Before every fortune text, it is addressed to the addressee with interjections of "O! Fortune visitor" or "O! Owner of the fortune". It is remarkable condition of the fortune owner and religious figure in the fortune was related. For instance, anyone seeing Khidr Alaihis-salām is going to set out a journey and benefit from it. The relationship here, Khidr set out to find Adam's Ale and attained his desire. Another one seeing Jonah Prophet is going to be in troubles and get rid of them after a while like Jonah in the stomach of the whale. 7th column Hadrath Mohammed was ranked. It was stated that the one who sees Hadrath Mohammed in the fortune has luck of the Irish.

¹⁴¹ aydın: n. e. in Ç

¹⁴² saña: n. e. in Ç

¹⁴³ bulduñ: bugün in Ç, M1

¹⁴⁴ yılıñdan: senden in M2

¹⁴⁵ şāddur ve a' dālaruñ nā-şāddur: şād ve bed-ħ'āhlaruñ nā-şād olub M2

¹⁴⁶ bi-taqdīr-i Ĥudā: n. e. in Ç and M1

¹⁴⁷ ħāşıl u müyesserdür: ħāşıl oldı ve müyesserdür. Āmīn in M2

[22b] [Peygamber Fâli]

حضرت آدم عليه السلام ١	حضرت ادم عليه السلام ٢	حضرت نوح عليه السلام ٣	حضرت ادریس عليه السلام ٤	حضرت عليه السلام ٥	حضرت داود عليه السلام ٦	حضرت لوط عليه السلام ٧
حضرت محمد عليه السلام ٨	حضرت الياسي ٩	حضرت شعيب ١٠	حضرت داود ١١	حضرت موسى ١٢	حضرت يحيى ١٣	حضرت يحيى ١٤
حضرت نعمان ١٥	حضرت ابوبلده ١٦	حضرت حبه ١٧	حضرت علي ١٨	حضرت عز ١٩	حضرت عيسى ٢٠	حضرت عيسى ٢١
حضرت صالح ٢٢	حضرت صه ٢٣	حضرت جريس ٢٤	حضرت اسمه ٢٥	حضرت يعقوب ٢٦	حضرت عزير ٢٧	حضرت عزير ٢٨
حضرت اسميد ٢٩	حضرت بونسا ٣٠	حضرت هور ٣١	حضرت ابراهيم ٣٢	حضرت ايوب ٣٣	حضرت عمر ٣٤	حضرت عمر ٣٥
حضرت يوسف ٣٦	حضرت هارون ٣٧	حضرت سليمان ٣٨	حضرت زكريا ٣٩	حضرت عمران ٤٠	حضرت زيد ٤١	حضرت زيد ٤٢

[23a] (1) **Ḥazret-i Âdem ‘aleyhi’s-selâm:** Ey fâl ıssı, saña beşâret ü ni‘met vardur ki bir kişiden eylük göreceksin ve daḡı cümle maqşûduñ revâdır. Cümle ġaykudan emîn olacaḡsın ve Ḥazret-i Âdem tevbe itdüġi gibi sen daḡı tevbe için dâ’imâ istiġfâr üzre olasın, tâ ki her iş murâduñ üzere olub ḡayr ire, maqşûduña irişüp şâd u ḡurrem olasın inşâllâh.

(2) **Ḥazret-i Şît ‘aleyhi’s-selâm:** Ey fâl şâḡibi, bu fâlı sen dut[d]uñ, saña müjde ola kim senüñ devlet ü sa‘âdetüñ artub düşmenlerüñ ḡahr ola ve dehr içinde dün [ü] gün her işüñ âsân ola. Her neye elüñi uzadur iseñ âsânlıġa elüñe girüb şâd u ḡurrem olasın ve daḡı ḡalḡ içinde ‘azîz ü ḡürmetlü olub gün-be-gün rif‘atler bulasın ḡayr ile murâd u maqşûduña iresin, inşâllâhu te‘âlâ.

(9) **Dânyâl ‘aleyhi’s-selâm:** Ey fâl ıssı bu niyyet kim itdüñ, ziyâde a‘lâ gelmişdür. Eger bu niyyetüñ, şabr idecek olur iseñ işüñ düşvâr olur. İmdi ol murâd itdüġüñ iş üzerine ġâlib

olub sa'y eyle ki [23b] iş āsān ola. 'Acelesi lāzımdur. Bu niyyet şāhibinūn ṭāli' i kūtıldur. Murādına vāşıl olur.

(3) **İdrīs 'aleyhi's-selām:** Ey fāl ıssı, bu niyyeti kim sen kıldıñ birkaç düşmen üzeresindedür. Ammā saña düşmenlerden aślā ziyān degürmeğe kādır olamayub yine düşmenler üzerine gālib olursın ve devlet ü sa'ādetün ziyāde ola. Me'mül eylediğün maḥallerden elüñe māl u rızq gire.

(4) **Nūḥ 'aleyhi's-selām:** Ey fāl şāhibi, bu niyyeti kim sen itdün biraz darlık görünür. 'Ākıbet şādlıkda. Nitekim Ḥazret-i Nūḥ 'Aleyhi's-selām çekdiği cefālar gibi sen daḥi düşmenlerüñden elem çekesin ve darlık içindesin. Velākin Ḥaḳ subḥānehu ve te'ālā seni ol düşmenlerüñ şerrinden ḥalāş ide ve cümle yine saña muḥtāc ola. Sen daḥi ḥayr ile murāduña ıresin.

(5) **Lūṭ 'aleyhi's-selām:** Ey fāl ıssı, bilmiş ol ki senün ziyāde düşmenlerüñ çokdur. Dā'imā saña yavuz kaşd ideler. Ammā yine kendüleri nādım olurlar. Zīrā Ḥaḳ subḥānehu ve te'ālā fırsatı ve nuşreti saña virmişdür ve ger bir yire sefer kılmakdan ḥazer eylesesin. [24a] Çokluk saña yaramaz bir yire sefer itmek dilersin. Ferāgat idesin. Mümkün olduğu ḥālede, yeḥşenbe günü kuşluk vaḳti çıkasın ki ol seferden görmeyesin. Bir yire gitmiş bir ādemün yakında sağ u selāmet üzeredür. Yiğirmi ve yiğirmi beş günde anuñ daḥi yanında yāḥod ḥaberi gele şād olasın.

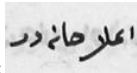
(8) **[İlyās 'aleyhi's-selām:]** Ey fāl şāhibi! Bu niyyetün gāyet a' lā emlahānedür¹⁴⁸ ve senün mişlün daḥi Ḥazret-i İlyās 'aleyhi's-selām yıldızı gibidür. Nitekim ol āb-ı ḥayāt için karanlıktan aydınlığa çıktığı gibi sen daḥi karanlıktan aydınlığa çıkub şād olasın. Ṭāli' ün bu ānda nuḥüsetde idi. Ol ecilden işün el virmeyüb ziyāde darlıkda ve kaşāvet içinde idün ki bundan soñra aydınlık ve ḳalbün ferāḥ buldı. Murāduña irişüb şād olasın.

(27) **[Hūd 'aleyhi's-selām:]** Ey fāl ıssı bu niyyeti kim sen dutduñ, şimdiki ḥālede ol murād ele girmez. Birkaç gün şabr görünür. Zīrā senün düşmenlerüñ çokdur. Ṭāli' ün bir miḳdār naḥşdur. İmdi senün bu niyyet üzere şabruñ olur ise inşāallāhu te'ālā ḥayra dutub murāduña [24b] ıresin ve illā şabr itmez iseñ nedāmeti çekersin. Pişmān olur[sın]. Her vech ile şabr itmek lāzımdur.

(26) **[Yūnus 'aleyhi's-selām:]** Ey fāl şāhibi! Bu niyyeti tutduñ, gāyet darlığıñ vardır. "Aḥvāl-i 'ālem niye vardır?" diyü fikr ü endişe üzeresin. Ğam u kaşāvetden ḥālī değılsin. İmdi Ḥazret-i Yūnus 'aleyhi's-selām nitekim balık ḳamında bir miḳdār darlık çekdi. 'Ākıbet ḥalāş oldu. Sen daḥi ḥalāş olursın.

(24) **[Uzeyr 'aleyhi's-selām:]** Ey fāl şāhibi! Bu niyyeti kim sen tutduñ gāyet ile a'lādur. Ḥaḳ te'ālā saña 'izzet ü sa'ādet erzāni kılub saña şanmadığıñ yirden rızqlar virse gerekdür ve bir gā'ib kimesneden ḥaber işidüb şād olasın ve her ki tutduğıñ işün ḥayr ile āsān olasın.

¹⁴⁸ emlahānedür:

(29) **[Eyyüb ‘aleyhi’s-selâm:]** Ey fâl şâhibi! Bu fâl kim sen tütduñ. Bunda saña şabr görinür. Nitekim Hâzret-i Eyyüb ‘aleyhi’s-selâm nice yıllar belâlar çeküb Hâk te‘âlâ ‘âkıbet derdine devâlar virdi. Şabr itmez iseñ çok zaḥmet ü meşâkḳat görinür. Hemân şabr üzere ol ki ḥayr olasın.

(28) **[İbrâhîm ‘aleyhi’s-selâm:]** Ey fâl şâhibi! [25a] Bu fâl kim sen tütduñ, ğayet ile mübârek ve a‘lâdur. Nitekim İbrâhîm ‘aleyhi’s-selâm Nemrûd ‘alehi’l-la‘anehü manclığa koyub âteşe atduğı vaḳt Cenâb-ı Hâk ḥalâş eyledi. Eger bir yire sefer itmek murâduñ ise, ol sefer mübârekdür. Zîrâ devlet ü sa‘âdet görinür, her işüñ ḥayra döne, şâd olasın.

(25) **[İsmâ‘îl ‘aleyhi’s-selâm:]** Ey fâl ıssı! Sen kılduñ bu niyyeti, ber-murâd olub devlet ü ‘izzet bulasın. Zîrâ bu âna gelince devletüñ yıldızı uyku uyurdu, şimdi uyandı. İmdi gerekdür ki biraz kimseye söylemezseñ, düşmenlerüñden şâd olasın.

(23) **[Ya‘kûb ‘aleyhi’s-selâm:]** Ey fâl şâhibi! Bu niyyeti kim eyledüñ, Ya‘kûb ‘alehi’s-selâm gibidür. Nitekim oğlu Yûsuf ‘aleyhi’s-selâm ayrılıb ve ḥasretlik çekdi. ‘Âkıbet Hâk Te‘âlâ yine ḥasretine kavuşdurdu. Gözleri a‘mâ iken açıldı. Şâd oldu. Bir miḳdâr darlıḳda zaḥmet ü meşâkḳatdesin. Lâkin feraḥ-nâk olub ḥayr ile murâduña ıresin.

(22) **[İshâk ‘aleyhi’s-selâm:]** Ey fâl ıssı! Bu niyyeti kim sen kılduñ, bu fâlünde şabr vardır. Zîrâ her şabrda bir ḥayr vardır. Sen daḫi gerekdür ki bu niyyet üzerine[25b] bir miḳdâr şabr itmek lâzımdur. Yâḥod bir cânib sefer idesin. Sâkin olduğı [yiri] tebdîl idesin. Yakın zamânda gelmez. Bir miḳdâr şabr vardır. Şabr üzere şâd u ḥürrem olub murâduña ıresin.

(30) **[Yûsuf ‘aleyhi’s-selâm:]** Ey fâl şâhibi! Gözüñ aydın, daḫi kalbün şâd oldu. Gerçi zaḥmet ü elem çekmişsin. Şoñra şafâlar sürüb sevinesin. Nitekim Yûsuf ‘aleyhi’s-selâm babasından ayrılıb kûl olub ve nice zamândan şoñra Mışır’a sultân olub nice şafâlar sürüb murâdı ḥâşıl olduğı gibi sen daḫi maḳlûbuña kavuşub kûl iseñ âzâd olub murâd [u] maḳşûduña irişüb şâd olasın.

(21) **[Circîs ‘aleyhi’s-selâm:]** Ey fâl şâhibi! Senüñ ğayet ile düşmenlerüñ zafer bulmaya, daḫi kimse ile çekinüb rencide-ḥâtır olmayasın. Zîrâ senüñ birkaç düşmenüñ vardır. Dâ’imâ fırsat gözedürler. Birkaç gün bu niyyet üzere şabr idüb eyle murâduña ıresin.

(10) **[Dânyâl ‘aleyhi’s-selâm:]** Ey fâl şâhibi! Senüñ bir ulu kimesne düşmenüñdür. Andan ḥazer idesin. [26a] Da‘vân var ise fâriğ olub birkaç gün şabr idesin. Bir kimse[ye] karz akçe virmiş iseñ virmiş iseñ, anı taleb idesin ki elüñe gire ve kendüñi ḥıfz üzere gezdür. Cümle düşmen şerrinden emîn olub ḥayr ile murâduña ıresin.

(11) **[Mûsâ ‘aleyhi’s-selâm:]** Ey fâl şâhibi! Sen bir miḳdâr darlıḳ içindeyin. Lâkin seni Hâk te‘âlâ ol darlıḳdan kırtarub ḥayr ile murâduña irişdire ve kimse ile ğavġa itme. Üzeründe du‘âlar gezdür. Du‘âlar şerefine düşmen şerrinden emîn olasın. Daḫi devlet ü ‘izzetüñ ziyâde olub şâd u ḥürrem olasın.

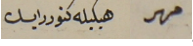
(32) **[Hârûn ‘aleyhi’s-selâm:]** Ey fâl şâhibi! Senüñ bir yire murâduñ var ise, andan ferâğat idesin ve daḫi kimse ile ğavġa ve ceng itme. Eger yabanda bir kimseñ var ise, ol daḫi bir

miğdâr hoş değıldür. Ammâ sen bir büyük kimesneden eylük göreceksin. Üzeründe du‘â, hamâ‘il gezdür. Eksük itme. Düşmen zafer bulmaya. Hayr ile ber-murâd olasin.

(5) [Dāvūd ‘aleyhi’s-selâm:] Ey fâl şâhibi! Sen bir kimesneden hayr u eylük göreceksin, bir hayr şanur âdeme danışub ol hayr ola. [26b] Dâ‘imâ rûzgâruñ hoş olub şafâda olasin.

(33) [Süleymân ‘aleyhi’s-selâm:] Ey fâl şâhibi! Bu niyyetüñ a‘lâdur. Hazret-i Süleymân ‘alehi’s-selâm fâlî gibidür. Sen daği anuñ gibi nice hürmet ü ‘izzet bulub şâd u hürrem olasin. Daği nice kimsenüñ üzerine sözüñ üstün ola. Nitekim Hazret-i Süleymân ‘aleyhi’s-selâmuñ ins ü cine hüküm eylediği gibi, sen daği düşmenlerüñ üzerine hüküm idüb âsân olasin. Hayr ile cümle murâda iresin.

(24) [Zü‘l-kifl ‘aleyhi’s-selâm:] Ey fâl şâhibi! Saña selâmetüñ görünür. Ol haberden gâyet ile şâd olasin. Lâkin bir yeñi kimse[ye] söylemeyesin. Dileđi perhîz üzere tutasin ve saña sefer yaramaz. Tâli‘üñ bu âna değin nuhûsetde idi. Lâkin şimdi aydınlığa çıķub bađtuñ açuķ, işüñ daği murâduñca olub düşmenlerüñ[den] şâd u hürrem olasin.

(12) [Yağyâ ‘aleyhi’s-selâm:] Ey fâl şâhibi! Bu fâlün gâyetle mübârekdür velâkin senüñ düşmenlerüñ çoķdur. Ammâ yine Haķ te‘âlâ saña fırsatını ve nuşreti virmişdür. Haķ te‘âlâ emriyle üzerüne bağlu olan [27a] kapular açıl[ur]. Elüne mâl-i firâvân girüb sâ‘ir her ne var ise, cümlesi müyesser olub saña dil değürgürmiş (?)¹⁴⁹ düşmenler şerrinden çoķ getürür iseñ, emîn olursin. Eger yabanda bir kimse var ise ol daği sıhhat ü selâmet üzere olub ‘an-ķarîb anuñla görüşub kimseye muhtâc olmayasin. ‘Adl ü inşâf müyesser olub nice düstlaruñdan daği hayrlar göresin.

(18) [Yağyâ ‘aleyhi’s-selâm:] Ey fâl şâhibi! Dîdeler rûşen ve göñlüñ şâd olsun. Haķ te‘âlâ işüñi râst getürüb ‘azîm devlete irişesin. Her işüñ âsân üzere olub sırruña kimseyi¹⁵⁰ âğâh itmeyesin. Ğam [u] ğuşşadan ħalâş olasin.

(19) [Şâlih ‘aleyhi’s-selâm:] Ey fâl şâhibi! Şöyle görünür ki şabr üzere olasin ve sefer daği ider iseñ, saña eyü değıldür. Nedâmet görünür ve kimse ile ceng ü ma‘reke itmeyesin. Bir nice eyyâm şabr idesin ki her işüñ hayra döne, şâd olasin. Eger ‘acele itmez¹⁵¹ iseñ, hayra döne, mesrûr olasin.

(17) [Hızr ‘aleyhi’s-selâm:] Ey fâl şâhibi! Bir yire ‘azm idecek iseñ, mübârekdür, gidesin. Ol yirden [27b] nice haberler göresin. Nitekim Hazret-i Hızr ‘aleyhi’s-selâm âb-ı hayât için gidüb âb-ı hayât için nice şafâlar idüb ber-murâd olduğı [gibi] sen daği gerekdür ki Haķ te‘âlânuñ emriyle ħalâş olub tâli‘üñ daği günden güne kuvvet bulub sevinesin. Şâd olasin.

(7) Bâb-ı Hazret-i Resül-i Ekrem ve Nebiyy-i Muhterem: Ey fâl şâhibi! Senüñ devlet ü ‘izzetüñ ziyâde olub her ne dürlü murâduñ var ise, dükeli ħâşıl ola, düşmen şerrinden emîn

سندبه وکودر مشی

¹⁴⁹ saña dil deđürgürmiş;

¹⁵⁰ kimseyi: kimseye [in text]

¹⁵¹ itmez: ider [in text]

olasın. Bu āna kadar bir miqdār darlıkda idūñ, Őimdi ğamdan ve ğuŐadan āzād olub Őād u ħandān olasın. ‘Āķıbetūñ ħayra dōne. Bir ħac Őevābı itmiŐsin, yāħod ‘āķıbet ħacca varub murāduña iresin ve bundan bōyle Ćoķ Ćoķ Őalavāt-ı Őerīfe getür ki her iŐūñ ħayra dōne. Őād olub sevinesin.

(13) [**Loķmān ‘aleyhi’s-selām:**] Ey fāl Őāħibi! Ğōynūñ hevā ve hevesdedür. Zırā kim iŐūñ Ħaķķ’a yaramaz. İmdi cümle ğünāħlaruña tevbe idesin. Ħaķķ’uñ rızāsı olmaduķ iŐden ferāğat idesin, tā kim her iŐūñ ħayra dōne. Ber-murād olub ‘āķıbetūñ ħayr ola.

(14) [**Ebū Bekr ‘aleyhi’s-selām:**] [28a] Ey fāl Őāħibi! Bu niyyetūñ ğāyet a‘lā gelmiŐdür. Ħaķ te‘ālā dā’imā rif‘atūñ artmaķdadur. Cümle ‘ālemūñ nazarı sendedür. Gerekdür ki ũzerūñde ħamā’il gezdüresin. Bir kiŐi saña dūŐmenlik ħaydındadır. Lākin bir ğüne zafer bulmaķ müyesser olmaz. Sen daħi andan emīn olasın. ‘Āķıbetūñ ħayr olur, Őād olasın.

(30) [**‘Ömer ‘aleyhi’s-selām:**] Ey fāl Őāħibi! Bu niyyetūñ mübārekdür. Ħaķ te‘ālā senūñ ħaķķuñda nice ħayrlu ħapular açdı, nice kim Ħazret-i ‘Ömer rađıyallāhu ‘anh İslām’ı āŐkäre eylediği gibi. Senūñ daħi her vech ile baħtuñ açılıb dōne. [Murāduña] iresin.

(35) [**‘OŐmān ‘aleyhi’s-selām:**] Ey fāl Őāħibi! Bu niyyetde¹⁵² saña yaramaz bir iŐ ucından ħayli zaħmet var. BaŐıret ũzere ol. Ğōñölden bir iŐe niyyet itmeyesin. Ol niyyet ħayrlu değıldür. Andan ferāğat eyle ki her iŐūñ ħayra dōne ve fuķarāya Őadaķa viresin.

(16) [**‘Ali ‘aleyhi’s-selām:**] Ey fāl Őāħibi! Bu niyyetūñ a‘lā gelmiŐdür. Ğōzūñ aydın, ğōñlūñ ziyāde ħuvvet bulub murāduña iresin ve daħi me’mulūñ olmadığı yirden elūñe bir rızķ girecekdür.

(20) [**Ħasan ‘aleyhi’s-selām:**] Ey fāl Őāħibi! Bu niyyetūñ ğāyet mübārekdür. Nice bağlu iŐlerūñ ħapuları [28b] açılısa gerekdür. Ğam Ćekme. Tālī‘ūñ Őimden Őonra dōnse [gerek]dür. ‘Āķıbetūñ¹⁵³ ħayr olub Őād olasın.

(15) [**Ħüseyñ ‘aleyhi’s-selām:**] Ey fāl Őāħibi! Őōyle ğörinür ki bunda saña bir miqdār darlık vardur. BaŐıret ũzere olasın. Sen her iŐūñi ‘acele idüb ğörmeyesin ki ‘āķıbet ħayr olub Őād olasın.

Temmet.

REFERENCES

- AYDÜZ, Salim (1995), “Osmanlı Devleti’nde Münecimbaşılık”, *Osmanlı Bilimi AraŐtırmaları*, İstanbul: İ.Ü. Edebiyat Fakültesi Yayınları, s. 159-207.
- ÇINAR, Ali Abbas (1987), “Fāl Bihi Hâzâ Kitâb-ı Muhammed”, *Türk Folklor AraŐtırmaları*, Ankara: MİFAD Yayınları, s. 9-21.
- DUVARCI, Ayşe (1993), *Türkiye’de Falcılık Geleneği ve Bu Konuda Yazılmış Üç Eser*, Ankara: Kültür Bakanlığı Yayınları.

¹⁵² niyyetde: niyyetūñ [in text]

¹⁵³ ‘āķıbetūñ: ‘āfiyetūñ

MACDONALD, D. B. (1987), "Fâl", *İslâm Ansiklopedisi*, C. IV, İstanbul: Millî Eğitim Basımevi, s. 449-450.

MEHMED SALÂHÎ (1322), *Kâmûs-ı Osmânî*, C. IV, İstanbul: Mahmud Beğ Matbaası.

NÂBÎ (1307). *Hayriyye-i Nâbî*, Konstantiniyye: Matbaa-i Ebuzziya.

NEV'Î EFENDİ, *İlimlerin Özü - Netâyicü'l-Fünûn*, Haz.: Ömer Tolgay, İstanbul: İnsan Yayınları.

PALA, İskender (1998), *Ansiklopedik Divan Şiiri Sözlüğü*, İstanbul: Ötüken Yayınları.

SEZER, Sennur (1998), *Osmanlı'da Fal ve Falnameler*, İstanbul: Milliyet Yayınları.

ŞEMSEDDİN SÂMÎ (1317), *Kâmûs-ı Türkî*, Der-saadet: İkdâm Matbaası.

TAŞKÖPRİZÂDE AHMED EFENDİ, *Mevzû'atü'l-'Ulûm*, C. 1, Çev.: Kemâleddîn Mehmed, Dersaadet: İdâm Matbaası.

UZUN, Mustafa (1995), "Falnâme", *TDV İslâm Ansiklopedisi*, C. 12, s. 141-145.

MANUSCRIPTS

ANONİM, *Bâb-ı Peygamberân 'Aleyhi's-selâm*, Millî Kütüphane Yazmaları Biz-A5179.

ANONİM, *Tefe'ül-nâme-i Enbiyâ 'Aleyhime's-selâm*, Çorum Hasan Paşa Yazma Eser Kütüphanesi 3110/5.

ANONİM, *Bâb-ı Fâl-nâme-i Enbiyâ-yı Kirâm 'Aleyhimes'selâm*, Ankara Millî Kütüphane Yazmaları 06 Mil Yz FB 592.

ANONİM, *Bâb-ı Fâl-nâme-i Enbiyâ-yı Kirâm 'Aleyhime's-selâm*, Ankara Millî Kütüphane Yazmaları 06 Mil Yz B 690/14.

ANONİM, *Fâl Bihî Hâzâ Kitâb-ı Muhammed*, Bursa İnebey Yazma ve Eski Basma Eserler Kütüphanesi Millî Bölümü 4325.

ANONİM, *Peygamber Falı*, Millet Kütüphanesi Ali Emiri Şeriyeye Bölümü 549.